

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. Conclusio supradictæ excellentiæ legis Christi, ubi breviter duodecim prærogativæ Evangelii, supra Alcoranum recensentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

dem DEUM, ut cum illo in aeternitate jungatur, unde existet beatitudo inextimabilis. Hinc ut Deus homines omnes, absque ulla exceptione, aptos idoneosque condidit suae felicitati, ita & legem, quam ipse tradidit, hoc est, felicitatis huius viam certissimam, communem esse omnibus voluit. Nulla ab ea aetas excluditur, aut repellitur, nullus sexus, natio, conditio, eaque de causa *Catholica est fides nuncupata.*

Deinde admiratione non caret, in toto Evangelio, & quidem ab imperitiis humanae sapientiae conscripto, non inveniri ea, quae in monumentis maximorum ingeniorum, magnaue eruditione, & cognitione rerum atque usu excellentissimorum crebra sunt, ut aliquid sit varium & pugnans, ut aliquid ineptum, puerile, frigidum, absurdum, ridiculum, & ubi scriptori danda sit venia, quod dormitarit. Nihil in eis tale: Ut appareat rectorem moderatoremque illarum mentium, & manuum fuisse DEUM, illisque id beneficium esse collatum, quod nulli humanorum ingeniorum, naturae quidem relicto inditu reperies. Nullum est verbum, quod ad summam instituti non pertineat, hoc est, ad rationem pietatis, & cum in his, quae mediocritia possent eximari, sic eluceat divini consilii effectus, minus erit profecto mirandum, nihil in eis esse obscenum, & turpe, ut in Alcorano Mahometi, & apud gentium vates: nihil anile, delirum, blasphemum, & in Thalmud Judaeorum, & apud plerisque Philosophos.

In explicatione autem eorum, quae Christus, vel egerit, vel dixerit, eadem admirabilis majestas, quae in ceteris, seu potius amplior & sublimior. Nihil deinceps Evangelistae scripserunt, quod nostra non referret cognosci, nihil omiserunt, quod referret. Nam quicquid tenet a est nos scire Evangelis est explicatum: curiosa, hoc est, quae ad salutem nostram non faciunt, praetermissa sunt. Et haec omnia non tractant, tanquam encomium, sed narrationis modo, pure, simpliciter, nude: ex quo promptissimum sit iudicare, illam & verum fuisse optimum, DEUM ipsum summum ac praepotentem. Quibus de causis & rationibus, hoc possum affirmare, non minus audacter quam verè: si cuncta humana sapientia conspiraret, ut hominem aliquem DEUM esse vellet ostendere, & ejus opera, & dicta divina fingeret, de illo homine quicquid animo esset collatum, & in id quod finisset adhiberet rationis cultum, dissentendi vim & acumen rationum, non posset tamen Evangelium unum, quale est nostrum componere, hoc est, conscribere, quo id possit evincere persuadere, quemadmodum Evangelistae nostri fecerunt, solo historiae contextu, de tractis quibuscumque humanae sapientiae viribus atque ornamentis. Hoc verò, ut profanis atque imperitiis foras videatur incredibile, aut non factis probabile, quisquis tamen altius in Evangelii sensum penetrarit, facile mihi assentietur.

De Evangelii forma & stylo.

§. 3.

Cum Evangelium sine discrimine omnibus esset tradendum, par erat, ut ab omnibus capi, tenerique posset, adjectam observantiam & cultum. Quare non est traditum Evangelium obscurum, & difficile ad intelligendum, tanquam paucissimis profuturum, sed facile, dilucidum, apertum, expositum omnibus. Ut nemo esset, quin petere illinc posset, & tanquam de fonte haurire, quae salutis expedirent, Philosophi atque

Oratores locuti sunt excelsius, ornatius, accuratius, subtilius in omni genere artium: videlicet non scribebant omnibus, ac ex ingenio, vel facundia decus, & gloriam caprabant. Ergo illa ipsa tam elaborata pauci adeunt, pauciores intelligunt. Nihil est scilicet periculi, si illa tenebris obruta sub ignorantia delitescant. At quod scire omnibus expedit, & est necesse, quod extremae calamitatis est necesse, utique congruum est, quod ab omnibus quantum lat est intelligatur.

Quare proposita est DEI disciplina, ea facilitate, quae apta esset omnium ingenis, quam omnes facile caperent, simplici videlicet narratione, exemplisque, & similitudinibus sumptibus de rebus notissimis. At in hac ipsa facilitate & simplicitate, tam utili, tam congruenti quibuslibet, quanta occultatur altitudo mysteriorum, quae divitissime exercere possint magna atque sublimia ingenia, nec non bona ac religioni dedita pascere! Nullum est in Evangelio verbum, quo non regatur grande aliquid, & admirabile arcanum. Magna est in Evangelistis, narrationis constantia, tenorque perpetuus, facilitas autem in affectata, & ubique similis sui. Gravitas vero & severitas divinis rebus congruens, nihil in illis profum jocosum, aut ridiculum, non delapsi sunt ad ullam sui ostentationem, non ad citandos erudites nationum, non ad aliquid inferendum ex sapientia mundi, quae cum maxime erat in pretio, non ad descriptiones regionum, aut locorum, non ad inanes ulla atque otiosas digressiones, aut quae amoenitate sua deinere possent lectorem, nihil in illis vacans, aut aliofium perennans; in Alcorano verò, ut vidimus, ostendimusque *supra*, mira est inconstantia, incertitia, & obscuritas. Vides autem quantum inter Evangelium & Alcoranum intersit? Hec obscurus, difficilis, intricatus, nemo intelligit, nisi Arabs: nostrum vero planum, facile; nihil fieri potest in quacunque lingua dilucidius, ut ea Philosophia aperta esset omnibus, quae salutem omnium evulgabatur. Quid quod & ipse Mahometus, ait se non totum Alcoranum intelligere, nec alium praeterquam DEUM intellecturum? quis ergo est futurus usus ejus, quod homines non intelligunt? Rogo, cum vir sapiens loquitur hominibus rudioribus, & praecipit, ut aliquid agant, accommodatne ad suam excellentem intelligentiam ea, quae dicit, an potius ad captum eorum, quibus loquitur?

C A P V T III.

Conclusio supradictae excellentiae legis Christi, ubi breviter duodecim praerogativae Evangelii, supra Alcoranum recensentur.

EX praedictis cum Cardinali Turrecrem, colligere possumus duodecim excellentias, sive praerogativas dignitatis, quibus lex Christianorum a secta Mahometi distinguitur, propter quae Saraceni, & quicumque alii infideles, si verae beatitudinis cupiunt participes fieri, omnia alia secta religio ad fidem Christi, ad Religionem Christianam, extra quam non est salus, deberent quam velocissimè concurrere. Habet in primis fides, lexque Christianorum originem summae nobilitatis, quoniam non ab hominibus, nec casu, aut fortuna allata est, sed ab ore Dei processit. Lex verò, sive secta Mahometi, non habet originem caelestem, sed terrenam,

Excellentia legis Evangelicae.

renam, non divinam sed diabolicam: ut *supra* manifestè ostendimus.

Secundò, Lex Evangelica, sive Christianorum habet Magistrum & Doctorem summæ sanctitatis, & gratiæ præ filiis hominum: non autem talis fuit Magister, & Doctor Saracenorum sectæ, videlicet Mahometus, qui non modo non sanctus, sed sceleratissimus idololatra, homicida, raptor, lubricus maximè, ut *supra* ostendimus.

Tertiò, excellit lex Christianorum in hoc, quod habet signa confirmantia divinæ potestatis, quæ scilicet sola divinitatis potestate fieri poterant, sicut est resuscitatio mortuorum, sanatio leproforum, cæcorum illuminatio, & hujusmodi, quæ innumerabilia per Christum, & Discipulos suos in nomine ejus facta sunt, & sunt per orbem universi; unde de Christo dicitur Luc. 6. Virtus de illo exibat & sanabat omnes. Quoniam omne genus miraculorum fiebat per eum Matth. 11. Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, sordi audiunt, mortui resurgunt, & pauperes evangelizantur. De signis vero, quæ in nomine, & fide ejus per alios fiunt, dicitur Marc. ult. Signa autem eos, qui crediderint hæc sequentur; In nomine meo damonia ejiunt, linguæ loquentur novis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocibit. Cæterum non solum Sancti mortui hujus Christianæ fidei veritatem miraculorum operatione confirmaverunt, verum etiam vivi eadem signorum virtute, veritatem illius per orbem quotidie testantur. Secta verò Mahometi nullis talibus signis, nullis hujusmodi miraculis, per Mahometum, nec per suos confirmata est, nec ostensa à DEO esse; unde ipse profiteatur, signa sibi non esse data, sed in amorum potentia venisse, sicut *supra* ostendimus.

Luc. 6.

Matth. 11.

Marc. ult.

Quarto, lex Christianorum in hoc præcellit, quod habet testes grâ hîssimæ auctoritatis. Habet enim Prophetas Sanctos veteris testamenti, unde Christus ait Joan. 5. Scrutamini scripturas, ipsa testimonium perhibent de me. Cæterum testes maximæ auctoritatis, nulla exceptione majoris habet fides Christiana ex novo Testamento. Habet imprimis Joannem Baptistam, quo teste Christo, inter natos mulierum, major non surrexit. Cujus etiam sanctitatem commendat Mahometus plurimum in Alcorano *supra*: Joannes iste testimonium perhibet de Christo, & ait Joannis primo: Hic est, quem dixi, qui post me venturus est, ante me factus est, qui prior me, scilicet dignitate, est, & de plenitudine ejus nos omnes accepimus gratiam pro gratia: & infra: Cujus non sum dignus corrigam calcamenti solvere: & infra: Ecce Agnus DEI, qui tollit peccata mundi.

Joan. 5.

Joan. 1.

Præerea Christiana fides habet testimonium suæ veritatis, omnes Apostolos, qui Spiritu sancto suggerente, ipsius symbolam fidei ediderunt, quibus Dominus ait, Et eritis mihi testes in Hierusalem, & in omni Jûdaea, & Samaria, & usque ad ultimum terræ.

Pf. 118.

Quinò, Christiana lex in hoc excellit, quod habet documenta irefragibilis veritatis. Psalm. 118. inquit Propheta, Præcipuum verborum tuorum veritas, in æternum omnia judicia justitia tua. Singulare testimonium, & indubitata veritatis præbet Mahometus de lege Christi in Cap. de Joanna, ita dicens suis Saracenis: si in aliquo dubio de Alcorano essent, quod petant ab illis, qui ante eos acceperunt libros, scilicet à Christianis, & Judæis, Secta verò Mahometi non est sinceræ firmæque veritatis, sed est multis erroribus, multis sceleribus, aut blasphemis plena, ut *supra* ostendimus.

Sextò, lex Christianorum excellit, quoniam habet mandata & præcepta totius honestatis, splendoribus virtutum plena; sobrietatem enim, & justitiam docet, prudentiamque, & justitiam, quibus nihil est utilius in vita hominibus, Sap. 7. maxime cum inducat homines ad dilectionem DEI, & proximi, in quibus duobus lex pendet, & Prophetæ. Secta verò Mahometi turpia præcipit, turpissima concedit, plena est fætoribus, & immunditiis, ut *supra* satis plenè ostensam reliquimus.

Sap. 7.

Septimò, lex Christianorum præcellit, quia habet consilia perfectissimæ sublimitatis; imperat enim inimicis charitatem, benignitatem in odium, persequentibus patientiam, eludentibus victus administrationem præcipit, & gratiam remunerationis promittit, Matth. 5. Diligite inimicos vestros, benefacite illis, qui vos oderunt, orate pro persequentibus, & calumniantibus vos, ut sitis filij Patris vestri, qui in cælis est.

Matth. 5.

Habet etiam Consilia Evangelicæ perfectionis, de quibus dicitur Matth. 19. Si vis perfectus esse, vende & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in celo, & veni, sequere me. Secta verò Mahometi non habet talia perfectionis consilia, sed iniqua, & impia, quæ latrones, & Tyranni habent; puta, homicidiorum, violentiæ, rapinæ, vindictæ. Unde Mahometus neminem poenitere dicit, nisi de injuria illata vindictam ceperit. Juberet carceribus tradi, & occidi omnem non recipientem legem suam, & hujusmodi.

Matth. 19.

Octavò, excellit lex Christianorum, quia omnem enormitatem longè arceat, nullum enim malum permittit, tanquam perfectissima, sed omnia excludit, & puniendâ prædicat, propter quod legislator Christus Matth. 12. inquit, Dico autem vobis, quod de omni verbo otioso, quod loquuti fuerint homines super terram, reddent rationem in die judicii. Secta verò Mahometi non est hujusmodi, ut *supra* ostendimus: multa iniqua, & impia permittit, & concedit: licet autem Mahometus quandoque prohibeat aliqua peccata, ut rapinam, vel perjurium, vel fornicationem, vel quædam alia mala, tamen ipsa prohibitio est quedam permissio; dicit enim, Ne faciatis talia, quia DEO non placent, sed si feceritis, ipse est misericors & miserator, & indulgebis vobis de facili. Talis enim facilis indulgentiæ largitio æquipollet permissiohi delictorum, quia, teste Gregorio, facilis venia incentivum præbet delinquendi.

Matth. 12.

Nonò, Lex Christianorum præcellit, quoniam habet Sacramenta miræ virtutis & efficaciz, in remedium & medicinam defectus, & vulnerum peccatorum. Habent inter alia Baptismi Sacramentum, in quo lavatur, & purgatur anima à sordibus originalis peccati, & actualis, si inesse simul convingat. Habet etiam Sacramentum confirmationis, in quo datur Spiritus sanctus, ad gratiæ augmentum, & ad robur Spirituale animæ, contra insultus, & bella hostium spiritualium. Habet insuper Sacramentum Eucharistiæ omnium Sacramentorum excellentissimum, in quo sub utraque specie Christus veraciter contentus, vitam gratiæ præstat se dignè sumentibus. Item habet Sacramentum poenitentiz, quæ est secunda fabula post naufragium, & est medicamentum vulnerum, & spes salutis, per poenitentiam enim peccatores salvantur, per eam DEUS ad misericordiam provocatur, & sic de aliis Sacramentis. Secta verò Mahometi (in hoc omni alia secta perniciosior) nulla habet Sacramenta, licet, ad designandam callidi-

calliditate Diabolica, quod ipse Mahometus utriusque testamenti conservator esset, & sic tanquam Propheta, vel Apostolus, sive DEI nuncius haberetur, servari primum præcipit Sacramentum veteris legis, scilicet Circumcisionem; & primum novi, scilicet Baptismum: Omnes enim sub prædicta maledicta secta aberrantes, masculi circumciduntur, & tam viri, quam femine aqua lavantur.

In utroque tamen manifestè errant, nec Sacramenta aliqua tenent, sed tantum umbratilem quandam similitudinem. Nam Circumcisio, quæ in octava die fieri præcipitur, Lev. 12, in ætate adulta, juvenili & ultra per ipsos fit, & sic prædicta Circumcisio, non est veteris testamenti, sive Moisaica, sed magis Ismaelica. In Baptismo similiter errant, quia non utuntur eo in forma, qua Christus instituit dicens Matth. ult. *Euntes docete omnes gentes baptizantes eos, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Tam, quia non videntur Saraceni tali ablutione uti, nisi pro abitergendis corporalibus immunditiis; nam de spiritualibus sordibus nihil curare videntur. Unde, dicente, Conservare utramque legem, potius utriusque se manifestant corruptiores. Ea etiam animi cæcitas sunt per fusi, ut credant hujusmodi lotiones ubiarum, & pedum, &c. sibi proficere ad salutem. Interiora autem sunt lavanda, scilicet malitia cordis, incredulitas animi, & sordes peccatorum.

Decimo, Fides sive Religio Christiana excellit, quoniam non armorum violentia, aut potentia tyrannica, non questus aut commodi gratia, non terrena gloria, aut carnalis voluptatis promissionibus introducta est; sed patientia, sed miraculis; pauperibus etiam prædicantibus, & ad contemptum mundi, & delirantem fugam inducentibus. Unde 1. Corinth. 1. Apostolus: *Videte vocationem vestram fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed quia stulti sunt mundi elegit DEUS, ut confunderet sapientes, & infirma mundi elegit Deus, ut confunderet fortia, & ignobilia mundi, & contemptibilia elegit DEUS, & ea que non sunt, ut ea que sunt, destrueret; ut non gloriaretur omnis caro in conspectu eius.* Secta verò Mahometi, ut supra dictum est, per violentiam, per potentiam armorum, oppressionibus, depopulationibus, rapinis atque homicidiis, introducta, & plantata & extensa est. Si quis verò ex parte Mahometi velit opponere, quod Moyses cultores Idolorum expugnaverit, redcat ad memoriam prodigia & miracula, quæ ille fecit in lege, & videbit, quod ex præcepto Domini hoc fecerit: similiter de Josue filio Num, ad cujus verbum Sol & Luna steterunt. Quæ miracula cum non possint fieri, nisi à DEO, manifestum est, quod quicquid illi fecerunt, jussu DEI factum sit. Mahometus vero nullum miraculum ostendit, quod sit in testimonium ut ei credatur, cum officij sui non fuerit, nisi occidere homines, & atrocitati, & diripere aliena, & captivare, in perpetuamque servitutem redigere parentes cum liberis. Præterea illi sancti viri tunc expugnabant cultores Idolorum. Mahometus persecutus est, & sui persequuntur populum Dei, qui unum verum DEUM creatorem cæli & terræ adorant, colunt, & laudant.

Undecimò excellit fides Christiana, quoniam habet existentiam incorruptibilis firmitatis, unde Psal. 118. dicitur: *In æternum Domine permanet verbum tuum.* Secta verò Mahometi non habet durationis firmitatem, nisi quantum duratura est apud eos armorum potentia, & facultas temporalis, ut ipsemet attestatur Mahometus.

Duodecimò, longè Religio Christiana antecellit, quoniam habet promissa ineffabilis felicitatis, quæ est visio facie tenus omnipotentis Dei, divinitatis perfectæ fruitionis suavitas: promittit siquidem ferventibus suis felicitatem ipsam, quam Angeli habent in celo, quæ profecto ineffabilis est. Quæ enim lingua dicere, aut intellectus capere sufficit superne felicitatis quanta sint gaudia? Interesse Choris Angelorum, cum beatis Spiritibus semper persistere, præsentem Dei vultum cernere, incircumscriptum lumen videre, nullo metu mortis affici, incorruptionis perpetuæ munere lætari, Secta verò Mahometi non promittit observantibus legem suam beatitudinem, nisi carnalem, & voluptuosam in poribus vini, mellis & lactis, & in luxibus, & in molibus lectisterniis, sicut supra notavimus, quæ etiam communia sunt brutis animalibus.

Quas quidem Christianæ fidei excellentias, super omnem aliam sectam utinam Saraceni, aliique infideles sanis oculis attendere considerarent. Nam si id facerent, credimus, quod, si eis salutaris verus appetitus inesset, illustrante illo, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, ad Christianam Religionem magna cum devotione festinant.

C A P V T IV.

Causæ aliquæ tantæ durationis legis Mahometi.

Nulla unquam secta, nisi illaque gens infesta & inimica populo Dei, tam diu infestavit, & affixit eum, quam gens Mahometana Christianum populū. Hebræa gens dura cervice gravata & oppressa est ab Ægyptiis, sed annis minus ducentis. Tempore Judicū Hebræus populus vexatus est à Melopolitanis, annis octo: à Moabitis annis decem & octo: à Chanaanitis viginti annis: à Madianitis septem annis: ab Ammonitis, per annos decem & octo: à Philistæis, annis quadraginta: tempore Regum aliquot annis post discessionem Hebræici Regni, in Regnum Israel & regnum Juda, Assyrii & Chaldæi sive Babyonii ceperunt infestare & vexare Hebræos: eaque vexatio ab initio usque ad finem, id est, usque ad reditum Judæorum à captivitate Babyloica, duravit annis minus trecentis. Denique Rex Antiochus Epiphanes, & successores ejus, Judæorum gravissimi hostes, gentem Judaicam per annos quadraginta affixerunt.

Hebræorum persecutiones.

Et ut de populo Christiano loquar, Christiani per illas celebres decem persecutiones Romanorum Imperatorum, à Nerone usque ad Constantinum Magnum vehementer afflicti sunt, per annos circiter ducentos sexaginta. Persecutio item Barbarorum, à Gothicis usque ad Longobardos, per annos ferme trecentos exercita est, adversus Christianos. At verò secta gensque Mahometana ab origine sua, quæ fuit circa annum Domini sexcentimum trigésimum, usque ad præsentem Domini annum millesimum sexcentimum quintum, quo tempore etiam plurimum valet, & viget, non gentis septuaginta quinque annis perduravit. Dignissimum igitur videtur curiosa scrutatione, atentaque consideratione, quas ob causas tantam ea secta habere poterit diuturnitatem.

Christianorum persecutiones.

Ejundem plures ejus rei causas, satique probabiles invenio, quarum tres primas à DEI providentia petitas, tractat Paulus Burgenis, Jo. Sa. quatuor

Matth. ult.

Psal. 118.

Handwritten text on the right edge of the page, including 'Ipsi a Jesu', 'Spiritu', 'II', 'VII', and 'ed'.